

לך לך ששקום

מיסודו של המלובן ראש המקובלים הגאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זיע"א

י-ם	ת"א	ח'פ"ה	ב"ש
5:19	5:37	5:38	כניסה:
6:31	6:33	6:33	יציאה:
7:07			ר"ת:

איך אנו צולחים את הניסיונות...

דבר ה'

טאקת השמיני באת מו"ק ע"ה
המקובל רבי מנחם שמואל טייטל"א

רואה האורח כי הגבאים בביהכ"ס דשם נוהגים במנהגים שונים ומשונים... לפתיחת הארון נתכבד יהודי מיושבי ה'מזרח', לאחר מכן עמד וקרא לעליה הראשונה נער צעיר מיושבי צד מערב, משם המשיכו לקרן צפונית מזרחית שם נקרא שוב נער צעיר לעליה הב', ול'שלישי' נקרא זקן מופלג מצד דרום, 'רביעי' מצפון, ו'חמישי' מהכסא השביעי שבאמצע ביהכ"ס... והיה נראה בעליל כי הללו מבולבלים בדעתם, עד שאין קוראים לעליות לפי איזה 'סדר' בר הבנה כלל וכלל, לא לפי 'אלפא ביתא' לא לפי סדר ישיבת ביהכ"ס וגם לא לפי 'זקן זקן קודם'...

בגמר קריאת התורה לא אזר יותר כח ופרץ בפני הגבאי בטענה יואיל נא בטובו לתת מקומו לאנשים המבינים ב'עסקי גבאות' ולא ינהיג מע"כ את ביהכ"ס לפי שגעונותיו ובלבוליו... שחק הגבאי, ואמר, הנה אורח אתה אשר בין לילה באת הנה ובין לילה פונה אתה לדרכך, וכי כך ברצונך להבין את הנעשה כאן, אם תרצה קבע מקום מושבך כאן לכל הפחות למשך חצי שנה אז יעלה בידך להבין את הנעשה, כי הנה פלוני היושב ראשונה במזרח קיבל לפני כשבוע עליה לרגל יום השנה שהיה לו, זה השני בסמוך לו נתכבד ב'שישי' לפני כ-ג' שבועות כאשר נערכה שמחת הנישואין לנכדו החשוב, השלישי היושב לידו יעלה ויבוא למפטיר בעוד כחודש ומחצה לרגל יא"צ של אבי אמו... על כן לא נתכבדו כל אלו ב'עליה' היום, ומה ש'נער צעיר' נתכבד ראשונה, כי עליה זו של 'כהן' היא ובשבוע זה נסעו מכאן כל משפחת 'כהן' ולא נשאר לנו אלא כהן זה לבדו... 'סדר' יש כאן שבמשך מחצית השנה יעלה כל אחד מבני העיר לעליה לתורה, ומה לך כי נזעקת - אין בידך להבין את הנעשה בתור אורח לרגע...

כיו"ב אמר החפץ חיים, אנו באים לזה העולם כ'אורחים' על 'מאה ועשרים' שנה - לא ידענו מה היה בזה העולם לפני ירידתנו ולא נדע מה יקרה מחר בזה העולם, היאך נרצה להבין את הנעשה כשאין בידינו 'תמונה ברורה' כלל וכלל... וכי ידענו מי היה כאן לפני מאתיים שנה ויותר שעתה עליו להשלים כדי תיקונו ענין פלוני (בגלגול)... וכי ראינו מה היה לפני שלושת אלפי שנה במקום פלוני... ע"כ כל איש על מקומו ינוח לשלווה והשקט ויקבל גזירת שמים באהבה ושמחה... ויבין כי הוא נתון 'בידים טובות' - הקב"ה הדואג לו ולמחסורו יותר ממה שיש בידי אדם לדאוג לעצמו, אין לנו אלא לשמוח ולסמוך עליו בעיניים עצומות. שבת שלום ומבורך.

שיראו כולם שהם חזקים. כך הקב"ה מנסה את אברהם בניסיונות כדי להראות לנו מי זה אברהם. אם לא היו הניסיונות לא היינו יודעים מה המיוחד באברהם אבינו שהוא קורא לו "אברהם אוהבי" (ישעיהו מא, ח). עוד ניסיון ועוד ניסיון, עד ניסיון העקדה. ובשום שלב אין אברהם מהרהר אחר מידותיו של הקב"ה, הוא מאמין בה' בכל ליבו שכל מעשיו אמת וצדק ללא פגם ודופי ח"ו, כמו שאומר דוד המלך בתהלים (ט, ה) "נתת ליראיך נס להתנוסס" - הניסיונות מרימים את האדם לדרגות גבוהות ונישאות.

חבל שלא קיבלתי יותר 'מכות'...

ומעשה ביהודי אחד שהיה עובד בבית מרזח שחכר מהפריץ, הפריץ היה אוהב יהודים והיה מתגמש איתו על התשלומים, ואם לא היה לו לשלם היה דוחה לו את התשלום לשנה הבאה, אולי ירוויח יותר. שנה אחת הפריץ היה צריך לנסוע לחו"ל ומינה אחר תחתיו, אותו ממונה היה אכזר ושונא יהודים, בסוף השנה, הגיע הזמן לשלם וליהודי לא היה כסף. הממונה לא הסכים לדחות התשלום, וכל תחנוני היהודי עלו בתוהו, והלקה את היהודי באכזריות רבה ארבעים מלקות. כשחזר הפריץ התחיל היהודי לבכות לו, סיפר לו מה שעשה לו האיש, כעס הפריץ ואמר לו, על כל מכה תקבל 'מאה זוז', על ארבעים מלקות ארבעת אלפים זוז. ואותו ממונה יש לו שמונים דונם אדמה, ארבעים דונם מזה הם שלך, על כל מכה דונם... בא הביתה ראתה אותו אשתו בוכה, שאלה אותו מה קרה? אמר לה 'חבל' שלא נתן לי שמונים מלקות... הייתי מקבל את כל השמונים דונם... יבוא אדם לשמים ויצטער מדוע לא היו לי 'עוד' ייסורים!?

שם בשמים יודעים להעריך את הייסורים, כאן בעולם, אנחנו לא מבינים. אם באים חלילה ייסורים - קבל אותם באהבה, ניסיונות וייסורים מקדשים ומרוממים אותנו אם נקבלם באהבה! וכשמקבלים באהבה מלבד מה שמתרוממים לדרגות גבוהות זוכים להיפטר מכל הייסורים.

לשמוח ולסמוך בעיניים עצומות

ידוע משלו של הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע (משלי החפץ חיים את יז, עמוד מה) על 'אורח' שנקלע לכפר פלוני לשבות שבתו, והנה ביום שבת קודש

"וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמִּלְדָּתְךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ" (יב, א)

נתאר לעצמינו איזו מעצמה גדולה היתה לאברהם אבינו קודם שעלה לארץ ישראל, אברהם מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים. היו הולכים ממקום למקום להשפיע עליהם לא לעבוד עבודה זרה ולהכיר את הקב"ה, משפחות שלימות הולכות בדרכם, ועוד כהנה וכהנה, וכל זה ברוחניות, ומה בעניני גשמיות, הרי אברהם אבינו כבד מאוד במקנה בכסף ובוהב, ועוד מה עם כל המשפחות שהשפיעו עליהם, הרי לכל אחת יש עסקים וכדו'. ועתה אומר לו הקב"ה לך לך מארצך וממולדתך וכו'. ואברהם אבינו לא חושב לרגע מה יהיה עמו, מה יהיה עם כל המשפחות שזיכה אותם להיכנס תחת כנפי השכינה. האם יבואו עמו להיכן שילך, הרי יש להם תינוקות, ילדים, נשים, עסקים... וכי אלפי משפחות יעזבו את הכל לבוא עמו.. והקב"ה לא אמר לאברהם אבינו להיכן ללכת, אלא רק לך לך אל הארץ אשר אראך.

כל זה נסיון קשה מאוד, ואברהם עומד בכל, ולא מהרהר ולו לרגע על ה' יתברך. ולא רק נסיון אחד היה לאברהם אבינו אלא עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו עליו השלום ועמד בכלם להודיע כמה חיבתו של אברהם אבינו עליו השלום (פרקי אבות ה, ג).

רק לאחר מאה שנה נולד בן לאברהם אבינו, והוא גדל והלך בדרך טובה, ולפתע הקב"ה אומר לו לקחת את בנו חביבו, יצחק בן השלושים ושבע, ולהעלות אותו לעולה! הרי היה יכול לשאול אתה בעצמך אמרת, 'כי יצחק יקרא לך זרע' (בראשית כא, יב), ואיך אלך לשחוט את בני?! ואברהם לא שואל שאלות...

הניסיונות מרימים אותנו לדרגות גבוהות...

ומדוע היה הקב"ה מנסה את אברהם? וכי לא ידע את עוצם אהבתו של אברהם אליו ושיעמוד בכל הניסיונות?!

אומר המדרש (בראשית רבה לד, ב) משל למי שיוצר כדים, הוא חובט בהם במקלו בכל הכח, כדי

המכבד את אשתו זוכה לעשירות

"ולאברם היטיב בעבונה ויהי לו צאן ופקדון וחמרים ועבדים ושפחות ואתנת וכו'" (יב, טז)

אמר רבי חלבו לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו שנאמר ולאברהם היטיב בעבורה, והיינו דאמר להו רבא לבני מחוזא אוקירו לנשיכוו כי היכי דתתעתרו (בבא מציעא נט ע"א).

א. ציוו חכמים ואמרו לעולם יאכל אדם פחות מן הראוי לו לפי ממונו, וילבש כראוי לו, ויכבד אשתו ובניו יתר מן הראוי לו (רמב"ם הלכות דעות ה, י).

ב. הוי זהיר שלא להראות עניות לבני ביתך וכל דבר ששואלת אשתך הוי מבטיח לה לעשות והקב"ה יזמין לך, כי עינה תלויות בך, ועיניך תלויות בקב"ה וכו' (צוואת רבי אליעזר הגדול אות צג, הובא בשבט מוסר פט"ז).

ג. אל תספר מדחקך לבני ביתך כי אין יכולים להחזיק בידך רק יהיו עצבים וחייהם בצער, אלא אמור להם התפללו עלי שיתן לי ה' כדי להביא לכם (שם).

הקדמת תפילה לצרה

ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ונט אהלה בית אל מים והעי מקדם ויבן שם מזבח לה' ויקרא בשם ה' (יב, ח)

בתרגום אונקלוס תרגם ויקרא בשם ה' "וצלי בשמא דה'", כלומר שאברהם אבינו התפלל, ועל חשיבות וכח תפילה זו איתא בגמרא: "היערוך שועך לא בצר" (איוב לו, יט), אמר רבי אלעזר לעולם יקדים אדם תפילה לצרה שאלמלא הקדים אברהם תפילה לצרה בין בית אל ובין העי לא נשתייר מרשעי ישראל שריד ופליט (סנהדרין מד ע"ב).

א. נצטוונו להקדים תפילה לצרה ואפילו בעת שהוא בהרוחה ובריאות יתפלל שלא יחלה ולא יבוא לצרה חס ושלוש, שנאמר (איוב לו, יט) היערוך שועך לא בצר וכל מאמצי כח (עבד המלך שם).

ב. תנו רבנן כשראה [נח] את כל העולם חרב התחיל לבכות ואמר רבש"ע נקראת רחום היה לך לרחם על בריוותך, השיבו הקב"ה רעיא שטיא כעת אתה אומר כך, כל כך נתעכבתי עמך ואמרת לך בכדי שתבקש רחמים על העולם (זוהר חדש דף קג), ומכאן נלמד לא להתעכב ולהקדים תפילה תמיד.

בית מילה ע"י גוי או ע"י יהודי שאינו שומר תו"מ

"המול ימול יליד ביתך ומקנת כסף ונהיית בריתי בבשרכם לברית עולם" (יז, ג)

מנין למילה בעכו"ם שהיא פסולה, דרו בר פפא משמיה דרב אמר "ואתה את בריתי תשמור", ורבי יוחנן אמר "המול ימול" ופרש"י קרי ביה המל ימול, מי שהוא מהול ימול אחרים (מסכת עבודה זרה דף כז ע"א).

א. גוי אפילו הוא מהול לא ימול כלל, ואם מל אין צריך לחזור ולמול פעם שנית, ויש אומרים דחייבים לחזור ולהטיף ממנו דם ברית וכן עיקר (שר"ע י"ד סימן רסד סעיף א).

ב. מומר לכל התורה כולה דהיינו יהודי שאינו שומר תורה ומצוות, וכן המחלל שבת בפרהסיא, או מומר לערלות דהיינו שלא מל את עצמו אפילו מחשש צער וכדומה, דינו כגוי ואסור לו למול (רמ"א ואחרונים שם).

ג. לאור האמור, יש להזהיר להמון העם המתחכמים למול על ידי רופא שאם רופא זה אינו שומר תורה ומצוות אסור למול על ידו [ויש מגדולי ישראל שהקפידו באופן כללי שלא ימול רופא אפילו הוא אדם כשר מחשש שגם חבריו הרופאים שאינם שומרי תו"מ ימולו ותרבה המכשלה] (פסקי תשובות שם אות ג).

ד. אחינו השבים בתשובה וחוזרים לצור מחצבתם לשמור תורה ומצוות, אפילו ידוע להם שנימולו על ידי רופא שאינו שומר תורה ומצוות אין צריך להצריכם הטפת דם ברית (שר"ת שבה"ל ח"ה קמו, יע"ע שו"ת יביע אומר ח"י י"ד סימן כה).

מתוך החושך והצרות יבא אור גדול וישועה גדולה

"ויאמר ה' אל אברם לך מלאך וממולדתך ומיביית אביך אל הארץ אשר אראך" (יב, א) והנה תראה דבר פלא, כי המילה "אראך" בגימטריא "עננים", וכמו שכתב בעל הטורים, וזה בא ללמד שלא ירך לבב האדם בעמדו בעת חשיכה, כי באו העננים להחשיך בעדו, כי אדרבה, מתוך החשיכה יזכה להארה - לראות את הקב"ה בהארת פנים.

וכן נאמר לאחר מתן תורה 'ומשה ניגש אל הערפל' (שמות כ, יח) וכתב בעל הטורים כי 'אל הערפל' בגימטריא 'אל שכינה', מכאן למד הרה"ק ה'נתיבות שלום' ז"ע (דברים, עמ' ריא) כי אם נראה לאדם ש'ערפל' מכסה אותו בחושך כפול ומכופל ידע שאין זה 'ערפל' אלא עכשיו 'שכינה' שורה ונגלית עליו, ואינו ניגש 'אל הערפל' אלא 'אל שכינה'.

גם שעוסקים בגשמיות, ניתן להיות קודש לה'

"הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון" (יז, יח)

כאן שומעים על מלכי צדק שחידש דרך בעבודת הבורא. דרך זו קובעת שגם בשעת אכילה, גם שהיא שעה גשמית "והוא כהן לאל עליון" - ניתן להיות קודש לה'.

וזהו שאמרו בגמרא (נדרים לב): שמלכי-צדק, הוא שם בן נח, שבישיבתו למד יעקב אבינו ע"ה (מגילה יז). וכשנפגשו אברהם ומלכי צדק יחדיו, הייתה שלימות נפלאה, שכן אברהם שהיה עסוק כולו בהכנסת אורחים, כשנפגש עם מלכי צדק והוציא לו מלכי צדק לחם ויין, הבין אברהם שניתן להיות קודש לה' גם בעסקי הגשמיות, בעסק האכילה. ועוד, מלכי צדק למד מאברהם אבינו שהכנסת אורחים היא בלחם ויין, ולכן הוציא לאברהם לחם ויין.

מה עלול הפרא אדם הזה לעשות לעם ישראל באחרית הימים

"והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו" (טז, יב)

דייק הגה"ק מהר"ל מדיסקין ז"ל (על התורה בראשית טז, יב) דרך המקרא, וזו גם צורת הדיבור בלשון הקודש, להזכיר את שם העצם לפני התואר. לדוגמא, רגילות היא לומר "אדם חכם" ולא "חכם אדם", וכמו כן "איש עשיר" ולא עשיר איש, וכו'. שכן "אדם" הוא שם העצם המתואר בשם התואר "חכם", או בשם "עשיר". ואם כן מה הטעם שאמר המלאך להגר כי ישמעאל יהיה "פרא אדם", ולא אמר כמו משפט הלשון הנכון, "אדם פרא"? אלא אפשר ורמז גדול יש כאן, המלאך רמז לכך שעיקרו יהיה פרא, ואילו ה"אדם" שבו, יהיה טפל לשם ה"פרא" שבו...

הדבר הזה אומר, ש"פראות ישמעאל" אין זה סתם תואר המתלווה אליו, אלא זה עצם מעצמותו ותוכן מהותו. בהקשר לכך נביא בפניכם את מה שסיפר אחד מתלמידיו של הגה"ק בעל החפץ חיים ז"ל (הרה"ג שמעיה אליעזר זיכובסקי זצ"ל בספר נאות דשא בהקדמה עמ' יט) שרצה לעלות לארץ ישראל ולהשתקע שם. היה זה מיד לאחר מאורעות תרפ"ט, אז נרצחו מאות מתושבי העיר חברון, אנשים נשים וטף, ובני הישיבה הסמוכה, והפחד בקרב יהודי ארץ ישראל ובגולה היה גדול. ולכן בא לשאול בעצת רבו, אם כדאי לו לעשות צעד זה. ענה לו החפץ חיים ז"ע - הנה התורה הקדושה אומרת על ישמעאל, והוא יהיה פרא אדם. הלא ידוע כי תורתנו היא נצחית, ואם היא אומרת על ישמעאל, והוא "יהיה" פרא אדם, הרי משמעותו, שישמעאל יאשר לנצח פרא אדם. ואפילו יתאספו כל עמי התרבות שבעולם, וירצו לחנך את ישמעאל ולעשותו כבן תרבות, שלא יהיה פרא אדם, הלא ודאי לא יוכלו בשום אופן, ולא יעלה בידם כלל. כי לא בן תרבות הוא, שהרי התורה העידה עליו שיהיה פרא אדם, ו"יהיה" פירושו גם לעתיד, לנצח! ואפילו אם ישכיל ישמעאל ללמוד, ויהיה למשל עורך דין וכדומה, אז יהיה "עורך דין פרא אדם"... ואם ישכיל להיות פרופסור, אז יהיה "פרופסור פרא אדם"... זאת אומרת, שהפראות שבו לא תסור ממנו לנצח... ונאנוח "חפץ חיים" ואמר: אוי! מיד ידע מה הפרא אדם הזה עוד עלול לעשות לעם ישראל באחרית הימים. ואפילו שכך סיים את שיחתו ואמר לי, מכל מקום, אין חשש זה צריך להיות עיכוב לעלות לארץ ישראל, ובירך אותי בברכת עלה לשלום וה' יצליח דרכיך, ונפרדתי ממנו לשלום!

תוספת שבת (ג)

ג. כתוב בזוהר הקדוש, שכל השפע שיש בעולם מגיע בזכות השבת, וככל שמוסיפים תוספת שבת, מקבלים יותר ברכות ושפע רוחני... ד. מובא בספר 'עולת שבת' בשם האר"י הקדוש, שמי שאין לו בנים שיהיה במיוחד בתוספת שבת, וכן זהיר לאחרים על תוספת שבת, ובזכות זה יזכה שיתווספו לו בנים. וכן כתוב בכתבי החפץ חיים, שמי שמרז ומחזק בענין תוספת שבת, זוכה לבנים. ה. מובא בספרים, שהקדמת קבלת השבת, היא סגולה לרוות נחת מהילדים, ולזכות שיהיו יראי ה' וגדולי ישראל.

רבי רפאל ברוך טולידאנו צ"ל – י"ח חשוון

רבי רפאל ברוך נולד בעיר מקנאס שבמרוקו, בחודש שבט שנת תר"ן, לאביו הרב הגדול רבי יעקב למשפחת טולידאנו, משפחה רבת יחס שמקורה בטולידו שבספרד, אשר העמידה דורות של חכמים ורבנים מובהקים ששימשו כבוד בכל רחבי מרוקו. אמו היתה מרת חנה בתו של כה"ר ישועה אסודרי.

בהגיעו לפרק "הנושא" נשא רבי ברוך את הרבנית רחל, בתו של הדיין המצויין הגאון המופלא כמוהר"ר שלום עמאר. מבית אביו ומבית חמיו נשתרשו בלב רבי ברוך תכונות הנהגה ומסירות מופלאה לכלל.

הרבצת תורה ברבים

בשבת תרע"ה יצא רבי ברוך להוראה, בישיבה אותה הקים בכוחות עצומים הרביץ תורה לצעירי הצאן והתמסר לתלמידיו בכל כוחותיו בלימוד גפ"ת בהבנה ישרה. לימים עוד, היה הכח המניע להקים תלמוד תורה בעייה, ולא נח ולא שקט עד שהתנוסס הבית לתפארה, ובתוכו תינוקות של בית רבן וקול התורה בוקע ממנו כל היום. רבי ברוך המשיך בפעילותו להקמת תלמודי תורה, ומאוחר יותר יסד תלמוד תורה בעיר "וואדזק", ובעיר "פור-ליוטה" ועוד.

ויהי בראותו רעת השפעת ה"אליאנס" בעיר, כאשר בני הנוער המסיימים את התלמוד תורה ממשיכים בלימודי חול בבתי ספר של גויים, החליט בחכמתו לפתוח ישיבה לבני העיר החרדים לדבר ה', ללמדם גמרא ויראת שמים, ולהוסיף כל יום שעות מספר ללימודי חול, שיועברו ע"י מורים יראי שמים. הישיבה נקבעה בשם "כתר תורה", ולמדו בה נערים נבחרים מהמשפחות המיוחסות בעיר.

אחרי כמה שנים הבחין רבי ברוך כי בחורים שנוסעים ללמוד בישיבות מרוחקות ומתנתקים מהאווירה של בני העיר, מצליחים יותר בלימודם, על כן יזם לבנות ישיבה במקום מרוחק מהרובע היהודי, במקום הנקרא בשם "פלזאנס", ואכן עשה והצליח להעמידה, והיא הוציאה פירות מובחרים ת"ח דיינים לומדי תורה ויראי ה'.

יושב על מדין

עוד קודם לכן, בשנת תרפ"ב כאשר נבחר אביו לראש אב בית הדין במקנאס, רבי ברוך שמש אותן, ולמד אצלו דרכי הפסק וההוראה, כאשר כל פסקי הב"ד נכתבו וסודרו על ידי רבי ברוך בצוותא עם אביו. לכשתבש"ם אביו בשנת תרצ"ג, נתמנה רבי ברוך כדיין מן השורה בבית הדין, ולימים – בשנת תש"א – הוכתר רבי ברוך לראש אב בית הדין בעיר מקנאס.

רבי ברוך כתב הרבה תשובות בהלכה. תשובות בעניני אורח חיים ובבירה דעה באריכות רבה ובהבנה ישרה ובאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. ישר היה בלימודו, מתוך מאוד ומסיק בישרות נפלאה, ופסקיו מבוססים מאוד, וכמעט אי אפשר להזיז פסקיו, שהם אמת וצדק. וגם בחושן משפט ואבן העזר יש לו פסקים ארוכים ופסקים מקוצרים, תקצירי פסקיו בבי"ד, למאות. כל פסק שפסק כתוב ונימוקו עמו בקיצור, וכל פסק מנומק בטוב טעם ודעת.

שאלה: אדם שברח מן התופת שארעה ל"ע ביום שמחת תורה, האם צריך לברך הגומל?

תשובה: ישנם ארבעה מיני חשש סכנה שאם היה האדם מצוי בהם ויצא מכלל סכנה חל עליו חיוב הודאה להשם יתברך בברכת הגומל ואלו הם יורדי הים באניות אחר שעלו ליבשה הולכי מדברות אחר שיגיעו למקום ישוב מי שהיה חולה ונתרפא ומי שהיה חבוב בבית האסורים ויצא, ולמנהג הספרדים שאין מברכים אלא על ארבעה מקרים הנ"ל לא יברך הגומל וכן חייל שיצא למלחמה וחזר בשלום לא מברך הגומל אע"פ שהיה במקום סכנה ואם רוצה לברך יכול לנסוע מעיר לעיר כשיעור שבעים ושתיים דקות ואז יברך הגומל ויכוון גם לפטור את חזרתו בשלום (ילק"י הלכות ברכות עמ' תקפז).

שאלה: אדם שהיה בעת שנכנסו המחבלים וניצל האם יוכל לברך שעשה לי נס במקום הזה בשם ומלכות?

תשובה: אין לברך בשם ומלכות ברכת שעשה לי נס במקום הזה אלא רק על נס שהוא יוצא ממנהג העולם דהיינו כשהיתה הצלתו מן הסכנה בדרך נס פלאי שלא כדרך הטבע כגון שהתנפל עליו אריה לטורפו ולא טרפו באופן פלאי אבל אם אפשר להסביר את הצלתו באופן טבעי אינו מברך בשם ומלכות וטוב שיאמר בלי שם ומלכות

מלחמות אני עשיתי

עוד לא שקטנו מההלם הגדול שתקף אותנו בראותינו צרות רעות ורבות שנתרגשו ובאו על עם ישראל ביום אחד, בושנו וגם נכלמנו על כי בצפייתנו ציפינו ובטחנו על הבל ורעות רוח, אשור לא יושיענו, על סוס לא נרכב, ולא נאמר עוד אלהינו למעשי ידינו. כי כך בטחנו אתה הוא אבינו אתה הוא מלכנו אתה הוא מושיענו ואתה תושיענו אנת הוא דהוית לן ואנת הוא דזמין למהוין לן בצרה זו ולהושיענו במהרה בימינו ולגאלינו גאולת עולם, כי קרוב יום ה' על כל הגויים, כאשר עשו כן יעשה להם, גמולם ישוב בראשם, והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש, ועלו מושיעים לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה, והיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים במהרה בימינו אכי"ה.

ומבואר בזהר כי שבעים אומות העולם יש לכל אומה מהם שר הממונה עליה למעלה, וכמו

ברוך שעשה לי נס במקום הזה על כל דבר הצלה שנעשה לו ויודע ויהלל וישבח להשם יתברך על הצלתו (הלכה ברורה ח"א עמ' קסא).

שאלה: מה הדין הטועה בתפילתו ולא שאל בברכת השנים ותן טל ומטר וסיים תפילתו?

תשובה: אם סיים פסוק יהיו לרצון האחרון אף על פי שעדיין לא פסע שלש פסיעות לאחוריו חוזר לראש התפלה וה"ה אם סיים תפילתו (ילק"י תפלה ח"ב עמ' פה).

שאלה: מי שמסופק אם שאל בברכת השנים טל ומטר מה דינו?

תשובה: מי שנסתפק אם שאל טל ומטר בתפלתו או לא אם נזכר להסתפק לפני ברכת שמע קולינו שואל טל ומטר בשומע תפלה ואם נזכר לאחר שהתחיל רצה אם הוא בתוך שלשים יום מיום שמתחילים לשאול בו טל ומטר חוזר לברכת ברוך עלינו שחזקה עליו שאמר ברכנו כפי שהיה שגור בפיו קודם זמן שאלה ואם הוא לאחר שלשים יום אינו חוזר שחזקה עליו שאמר כהוגן (ילק"י תפלה ח"ב עמ' צ).

שאלה: אשה שרוצה לטעום בשבת בבוקר תה או קפה, האם חייבת בקידוש?

תשובה: אם היא רגילה להתפלל שחרית כל יום, יכולה לטעום תה או קפה כמו אצל האיש, אולם אם אינה רגילה להתפלל שחרית, חייבת לקדש מזמן עלות השחר, ומ"מ בשעת הדחק כגון שהיא חולה קצת ואין באפשרותה לעשות קידוש, יכולה לטעום (בן איש חי פ' בראשית שנה שניה סעיף יח, הליכות ח"ג עמ' כ, ילק"י שבת א סימן רעג סעיף ח).

[הרבנים המשיבים: הרב יעקב דניאל הנסב והרב ינון שמש שליט"א]

שכתוב בפסוק "יפקוד ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה", וכאשר פורצת מלחמה בין מלכי האדמה אין המלחמה בעולם הזה לבד, אלא תחילה היא למעלה בעולמות העליונים בין השרים, וכאשר הקב"ה מביא את הדין על אחת מהאומות, הוא עושה דין קודם באותו השר הממונה על האומה למעלה, ואחר כך באותה האומה שבעולם הזה.

אכן מלחמה זו של אומות העולם נגד ישראל אינה מלחמה בנינו לבנים, אלא מלחמתו של הש"ת בעצמו וכמו שאמר בגמרא (ע"ז ב): שאומר הקב"ה לאומות העולם "מלחמות אני עשיתי שנאמר ה' איש מלחמה" והיינו כי אני הוא כינוי למלכותו יתברך בסוד הכתוב "אני ראשון ואני אחרון" כי אני ראשון היא ספירת הכתר שהיא ספירה הראשונה והנעלמת שבספירות שאין בה השגה ונקראת א"ן, ואילו המלכות היא האחרונה שבעשר ספירות ונקראת א"ן, וגם נקראת כב"ד, כי השגת כבודו יתברך היא על ידי מלכותו, וגילוי המלכות היא הן בעם הממליכים אותו, והן בעונש המקבלים אותם המורדים בו, ולכן עלינו להמליך את הש"ת למלך עלינו ולהתפלל על מלכותו יתברך שתתגלה ותראה מהרה, וכפי מעשה התחתונים כך הם נותנים כח למעלה ללחום ברשעים ולהכניעם ולגלות כבוד מלכותו בסוד תנו עוז לאלהים [בדבריכם תנו לו העוז כי עזו עשה לכם נקמה באויבים, לא בכחכם ועוצם ידיכם. רד"ק] על ישראל גאוותו [כן נראה גאותו על ישראל, שנלחם בעבורם באויבים בגאווה ובעז. רד"ק]

מצווה לשמה

תפילות לזמן מלחמה

ניתן להשיג תפילות לחיילים ולמשפחותיהם, בקשות לפתיחת ההיכל, בקשת א-7 נקמות, פיטום הקטורת הארוך ועוד בישיבתנו הקדושה "נהר שלום" רחוב שילה 6 ירושלים.

ומכופלת. המוהל השני, שהזמנתי במקומכם, שכח בביתו את כלי המילה שלו... אולי יסכים כבודו להרשות למוהל להשתמש בכליו?

בשמחה וברצון, השיב רבי צדקה מיד. הנה כליי, והריני משאיל לו אותם ברצון גמור. יכול הוא למול בכלי בלי חשש. סוף־סוף נערכה ברית המילה. בתום הברית יצאו רבי צדקה ומשמשו מן הבית והחלו לעשות את הדרך הארוכה בחזרה לביתו של הצדיק. על פניו של רבי צדקה לא נראתה שום ארשת כעוטה או פגועה. שלווח הייתה נסוכה עליה, כאילו לא אירע דבר.

אולם בליבו של המשמש סערו הרגשות. למעשה הוא רתח מזעם ממש. אין גבול לחוצפה?! סער בליבו. להטריח כך את רבי צדקה הישישי - לשווא?! זו התנהגות בלתי־אנושית!

דקות ארוכות חלפו בדומייה, עד שלא יכול היה לכלוא עוד את כעסו. רבי, קרא ברתחה, מתפלא אני איך הבלוג רבנו על ההתנהגות המחפירה של האישי! לא די שהטריח אתכם לצעוד מרחק רב כל־כך לברית המילה שלו, לא זו בלבד שברגע האחרון כיבד מוהל אחר, גם הייתה לו התעוזה לבקש מכם להשאיל את כליכם? היכן נשמע דבר כזה? לו הייתי אני במקומכם - לא הייתי מסכים להשאיל את כלי במקרה כזה בשום אופן.

הירגע, הירגע!, אמר רבי צדקה בחיוך. אסביר לך מדוע לא כעסתי על האישי. הלוא ידעת, כבר שנים רבות אני זוכה להכניס אלפי תינוקות בבריתו של אברהם אבינו, אבל מעולם לא זכיתי לקיים את המצווה בצורה מושלמת כל־כך, כמו היום! לכן לא רק שאינני כועס, אני מאושר.

על מה רבנו מדבר?, תמה המשרת, הלוא רבנו לא ביצע כלל את ברית המילה. השיב לו רבי צדקה: אמרו חז"ל במסכת ברכות (א): חשב אדם לעשות מצווה, ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. בכל פעם שקיימתי את מצוות ברית המילה אמנם עשיתי מצווה קדושה ונעלית, אולם ייתכן שהשתרבבו למצווה כל מיני אינטרסים ומניעים אישיים שפגמו בטוהר המצווה לשמה. למשל, העובדה שקהל המוזמנים מעניק לי כבוד, ואנשים באים לברכני ולהתברך מפי.

"אולם מצווה אמיתית היא זאת שנעשית לשם שמים בלבד, לקיים את רצונו של הקב"ה בלבד. נכון, היום לא קיימתי את מצוות המילה בפועל, אולם חשבתי לעשותה, ולכן מעלה עלי הקב"ה כאילו עשיתי. אך הפעם איש לא העניק לי כבוד מיותר, ואין חשש שמא חדר לליבי רגש גאווה. האם סיבה זו אינה מספקת כדי להיות מאושר? (ע"פ אור לציון חכמה ומוסר עמ' רכז)

רבי צדקה חוצין נשא את עיניו אל האיש שנכנס לחדרו. רצוני להזמין את כבודו למול את בני, אמר האורח.

אלפי תינוקות מל רבי צדקה, שנודע כתלמיד חכם וגאון בתורה ומתלמידיו של ה"בן איש חי". בהיותו בן חמישים עלה לארץ ישראל, והמשיך כאן בעשייתו בקודש. הרביץ תורה ועסק במעשי צדקה וחסד במסירות נפש.

ביתו שכן ברחוב שטראוס, סמוך לכיכר השבת. בכל עת שנתבקש יצא לערוך ברית מילה, מצווה שייקר עד מאוד. מתי והיכן תתקיים ברית המילה?, שאל.

בשבת קודש, בביתי שבשכונת ימין משה, לרגלי הר ציון, השיב היהודי.

ההליכה מביתו של רבי צדקה למקום הברית תארך יותר משעה. כוחו כבר אינו עמו כבעבר. הצעידה הרגלית קשה עליו. ובכל־זאת השיב בחיוב. חביבות המצווה עמדה לנגד עיניו, וזו גברה על כל קושי. למשמע ההסכמה אורו פניו של האישי. הוא נשק את ידו של רבי צדקה והודה לו נרגשות.

הגיע יום השבת. רבי צדקה יצא לדרך הארוכה, מלווה במשמשו. לא קלה הייתה הדרך, אולם רבי צדקה החיש את צעדיו ככל יכולתו. נראה היה שהשמחה הממלאת אותו על המצווה הממתנה לו מחישה את פסיעותיו.

בהגיע לבית הדרך הנימול כבר נאספו בו האורחים. רבי צדקה המתין דקה ושתיים, אך הברית מתמהמהת. הדקות נוקפות, ואבי התינוק אינו מזמין את רבי צדקה לערוך את המילה.

רבי צדקה הביט לעבר אבי הבן והבחין שהוא מתלחש ממושכות עם אחד מנכבדי הקהל. מה מתרחש כאן? - תמה. הוא קרא לאבי התינוק ושאל: מדוע ממתנים? האם מחכים למישהו?

האב נראה נבוך מאוד. סומק עלה על פניו. עיניו התרוצצו לצדדים, מנסות לחמוק מלהישיר מבט לעיניו של הצדיק. "כבודו", גמגם בחיפוש אחר מילים מתאימות, יש לי בעיה... אכן, הזמנתי אתכם, אולם בגלל כמה סיבות אני רוצה שמוהל אחר יבצע את הברית.

האיש נדם וכבש את פניו בקרקע. לא נורא, פייסו הצדיק, אין שום סיבה להתמהמה. מבחינתי, המוהל יכול לעשות את המצווה במקומי, ואין בליבי כל טרוניה עליו.

נפנה בעל השמחה מרבי צדקה בלב קל. והנה שוב חולפות הדקות והברית מתעכבת. פנה הצדיק שנית אל אבי התינוק ושאלו: מה עתה? מדוע אין הברית מתבצעת?

כעת הייתה מבוכתו של האישי כפולה

עלון זה יוצא לאור ע"י ישיבת המקובלים "נהר שלום" תכנ"ץ רח' שילה 6 ירושלים ניתן להשיג בטלפון: 02-6222560 | ניתן לקבל את העלון מידי שבוע לתיבת המייל, ע"י שליחת בקשה למייל: m6222560@gmail.com לתרומות או למסירת שמות לפדיון נפש ע"י מקובלי ורבי הישיבה בטלפון: 02-624-9000

"ופדיון נפש זה הוא תועלת ותרופה לכל צרה שלא תבוא ובפרט לחולים שיתרפאו במהרה, וכבר היו מנסים ובודקים אותנו יותר מאלף פעמים, והיה מועיל בעזרת ה' תכף באותה שעה, והייתה נימרת תועלתו ותרופתו לכל אדם והיו אומרים מה גדלו מעשיך ה'" (פרי עץ חיים)

פדיון נפש

בכוונות הרש"ש ע"י מו"ר המקובל רבי בניהו שמואל שליט"א

למסירת שמות 02-6222-560